

«Средняя общеобразовательная школа №1»
с. п. В-Балкария Черекского района КБР
361813 с. В-Балкария. ул. Таулуева 93 тел. 79-2-48, 79-2-25

Творческий конкурс

"Санар кибик туююлдю хакъынгы,
Ёкюл болуп, жакълайса халкъынгы..."

Мени атамы анасы

*Учащаяся 7 «Б» класса
Гасиева Алина
Руководитель: Атабиева Зайда Ахмедовна,
учитель балкарского языка и литературы*

2016 г.

Мени атамы анасы

1944жылда 8-чи мартыны эрттенлигинде юйлерибизге кирип, солдатла: « Чыгыгыыз!» - деп кычырдыла. Не болганын, нек болганын да ангыламай эдик. «Хайда, жылы затла, аш-азык алыгыыз да,тебирегиз! Сизни кечюрген этебиз», - дедиле солдатла. Не этерик эдик? Ким не алганын да ангыламай чыкдык. Эгечим ол заманда, жетинчи класдан башлап, тюкенде ишлей эди. Аны кьолунда тюкенни ачхычлары болуп, ол а аны кьайгысын этип болганды, асыры тюзкьулдан. «Бу ачхычланы кимге берейим?»- деп, тюкенге чапды.Алайда бир солдат ачхычланы андан алып, тюкенден чарыкьла алып, эгечиме берди. Не алганыбызны да билмей, ашыкь-бушукь чыкдык. Чегет аягында, бир уллу машиналагьа миндирип алып кетдиле. Нальчикге элтдиле. Анда бизни мал ташыгьан вагонлагьа миндирдиле. Биз, сабийле, не билейик, ойнай-кюле бара эдик, бир иги жерге элтген сунуп. Атабыз а, онгсуз болуп, ауруп бара эди. «Сиз, хайырсызла, не кюлесиз? Бизни ары кетгенибиз бери кьайтмайды», - деди...

Юч кюн баргьандан сора, атам ёлдю. Адамла ачдан, сууукьдан, ауруп, ёлюп бара эдиле. Жол узакь. Итил суууна жетдик. Аны башы бла, суу юсю бла, уллу кёпюр бар эди. Бизни аны юсю бла ётдюрюп,кёпюрню сынаидыла деген эдиле. Ары жете туруп, жолда тохтатдыла. Кьыш, кьуру тюзле, буз болуп, алайда тюшюрдюле да: «Хайдагыыз, кеси керегигизге барыгыыз, ашагыыз!» - дедиле. Биз да, чоюнла чыгарып, картош салдык. Ол жылына башлагьанлай а, кетдик: «Минигиз!» - деп кычырдыла да. Вагонлагьа тебиредиле. Кьайры минерик эдинг? Уллула- Хуболланы Хамзат Жылкьыбайланы кишилери сабийлени вагоннга атып-атып миндирдиле. Алайда кьалгьан да болгандыла...

Жол узакь. 18-20 кюн бардыкь. Бир кьазакь элде тёкдюле. Анда юлеге юлешдиле. Тогьуз кюн ала бла турдукь. Артда дагыда бир ат орунлагьа юлешдиле. Боран, буз, сууукь жер бир кесекден анам да ёлдю, ачдан,аууз кьабынын бизге кьапдыра...

Бу ат орунлада кьалай турайыкь деп, зылдыланы кесип, юй ишледик. Юй болуп'а, фанер эшиги бла. Ачсанг, кьар ичине

къуюлуп келе эди. Къар эриген заманда, суу басып, бузула, оюла, зылдыладан не юй боллукъ эди?..

Эгечлерим станокда агъач жыргъан жерде ишлей эдиле. Анда алагъа иш хакъларына шорпа суу бла гыржын къабын бере эдиле. Ала, харипле, аны да манга бла къарындашыма келтире эдиле. Ол заманда манга жети жыл бола эди, къарындашыма уа - андан аз. Артда эки эгечим да бирден ёлдюле. Алагъа къабыр къазалмай, кючюбюз жетмей, сууукъдан, жерни кесип-кесип, терен да болмай, къарындашчыгъым да ёлюп, кесим къалдым. Сора мени анамы къарындашыны къызы алды. Ала бла жашап турдум.

Бек алгъа къыйналып турдукъ, артдан-артха, жылла да ёте, жылы да болгъандан сора, картоф салыргъа да кюрешип, баш кечиндире турдукъ. Биз Акмаин областьны Макен районунда эдик. Аладан мени дагъыда атамы эгечи Нёгерланы Биба бла кишиси Кючюк алдыла. Кеслерине алып, тукъумну алышдырдыла. Мен Османладан эдим. Энди Нёгерладанма. Тургъан жерибиз Кокчитау областьны Сунджа району эди. Мында жашап къалдыкъ. Уллуракъ болуп, эшиу эшерге юйренип башладым. Артдан терекчикле салыргъа жюрюй эдим. Ма алай бла, аш багъасын ишлеп башладым. Артдан дагъыда, ат алып, аны саууп, разъезден ат сют сатып башладым. Станциягъа тюшген, миннген адамла, къымыз деп, бек иги ала эдиле. Ма алай, жашау этерге кюреше, онюч жыл турдукъ.

Бери кёчюп келгенде, Мухолда жер бердиле, алайда юй салып жашап башладыкъ. Айтырыкъ затла кёпдюле, унутхан этеме ансы.

Мени ыннам алты сабий ёсдюргенди. Ала барысы да юйдегили болуп, кеслери юйюрлерин есдюргендиле. Ыннамы 17 туудугъу барды. Биз барыбыз да ыннабызны айтханын этебиз, бек сюебиз. Хар зат бла да кёлюн алабыз. Къалгъан жашауун тынгылы, насыплы етдюрсе сюебиз.